

wl 60/14

MINISTER
INFRASTRUKTURY I ROZWOJU

Warszawa, dnia 28 stycznia 2014 r.

DM-5bm-0731/14/2014

NK: 5546/14

Pan

Piotr Zientarski

Przewodniczący Komisji Ustawodawczej

Senat Rzeczypospolitej Polskiej

odpowiadając na pismo z dnia 9 stycznia br., znak: BPS/KU-034/534/2/14 w sprawie projektu ustawy o zmianie ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (druk senacki nr 534) uprzejmie informuję, co następuje.

W przedłożonym projekcie istotną zmianę stanowi nowa definicja przyłącza kanalizacyjnego (w art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. Nr 123 z 2006 r. poz. 858 ze zm.)), która określa przyłącze kanalizacyjne jako „odcinek przewodu łączącego wewnętrzną instalację kanalizacyjną w nieruchomości odbiorcy usług z siecią kanalizacyjną”.

Przyłącze zdefiniowano w sposób funkcjonalny, bez powiązania z nieruchomością odbiorcy usług.

Aktualnie przyłącze kanalizacyjne zdefiniowane jest w art. 2 pkt 5 ustawy jako „odcinek przewodu łączącego wewnętrzną instalację kanalizacyjną w nieruchomości odbiorcy usług z siecią kanalizacyjną, za pierwszą studzienką, licząc od strony budynku, a w przypadku jej braku do granicy nieruchomości gruntowej”.

Poddając analizie obowiązującą definicję należy zauważyć, iż przyłączem kanalizacyjnym jest odcinek przewodu od zakończenia wewnętrznej instalacji kanalizacyjnej (pierwszej studzienki od strony budynku) do sieci, lub w przypadku gdy brak jest studzienki kanalizacyjnej, odcinek przewodu od wewnętrznej instalacji kanalizacyjnej do granicy nieruchomości gruntowej odbiorcy usług. W konsekwencji powyższej definicji, będącej efektem nowelizacji ustawy w 2005 r. z inicjatywy poselskiej, przyłącze kanalizacyjne może obejmować w różnym zakresie fragmenty infrastruktury kanalizacyjnej, w zależności od istnienia bądź braku studzienki kanalizacyjnej na terenie danej nieruchomości.

Nowa definicja powoduje obciążenie kosztami budowy przyłączającego się bez względu na odległość granicy jego nieruchomości od sieci kanalizacyjnej.

Mając na uwadze skutki finansowe dla przyłączającego się, zaproponowaną zmianę definicji przyłącza kanalizacyjnego można byłoby ewentualnie rozważyć, gdyby obowiązek jego budowy wskazany w art. 15 ust. 2 oraz obowiązek zapewnienia niezawodnego działania, o którym mowa w art. 5 ust. 2 ustawy, spoczywały na przedsiębiorstwie wodociągowo-kanalizacyjnym, natomiast osoba przyłączająca się

obciążona była opłatą za przyłączenie, jak ma to miejsce w przypadku przyłączy do sieci na gruncie *ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (tekst jednolity: Dz. U. z 2012 r., poz. 1059 ze zm.)*.

Natomiast w sytuacji, gdy powyższe obowiązki należą do osoby starającej się o przyłączenie, oznacza to przerzucenie na nią konieczności wykonywania prac, które zlokalizowane mogą być poza obszarem danej nieruchomości, np. w ulicy czy na terenie sąsiednich nieruchomości należących do osób trzecich.

W obecnym stanie prawnym nie istnieją przepisy umożliwiające wykorzystywanie cudzego gruntu przez indywidualnych odbiorców usług do przeprowadzenia własnego przyłącza kanalizacyjnego, gdyż zgodnie z art. 305¹ *ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93 ze zm.)* nieruchomość można obciążyć służebnością przesyłu tylko na rzecz przedsiębiorcy, który zamierza wybudować lub którego własność stanowią urządzenia do przesyłu ścieków. Przyłączany podmiot zatem obowiązany jest samodzielnie uzyskać tytuł prawny do wykorzystania sąsiednich nieruchomości. Należy przy tym mieć na uwadze, że stosownie do art. 49 § 1 Kodeksu cywilnego urządzenia służące do doprowadzania wody, pary, gazu, prądu elektrycznego oraz inne urządzenia podobne nie należą do części składowych gruntu lub budynku, jeżeli wchodzą w skład przedsiębiorstwa lub zakładu. Przepis ten stwarza – na rzecz przedsiębiorstwa - wyjątek od przewidzianej w art. 48 i 191 Kodeksu cywilnego zasady *superficies solo cedit* (powiązania własności budynku wzniesionego na gruncie oraz innych rzeczy połączonych z gruntem, z własnością tego gruntu), a zatem nie rozwiązuje problemu własności części przyłącza (według proponowanej definicji) znajdującej się na cudzej nieruchomości. Opiniowany projekt wydaje się jednak nie zauważać tego zagadnienia.

Powyższe zastrzeżenia dotyczą także pozostającej w związku z definicją przyłącza propozycji zmiany art. 5 ust. 2 ustawy o zbiorowym zapiętrzeniu w wodę (...) zawartej w przedłożonym projekcie, która na nowo definiuje obowiązek zapewnienia przez odbiorców usług niezawodnego działania m.in. przyłączy (dotychczasowy przepis ogranicza te obowiązki do posiadanych przyłączy).

Podsumowując powyższe rozważania, Ministerstwo negatywnie ocenia zaproponowane zmiany w zakresie definicji przyłącza kanalizacyjnego. Wydaje się, iż zamierzeniem projektodawcy tej nowelizacji jest spowodowanie, aby część zadań w zakresie budowy infrastruktury wodno-kanalizacyjnej, które do tej pory spoczywały na gminie i przedsiębiorstwach komunalnych, przejęli prywatni inwestorzy. Potwierdzeniem takiego założenia może być brzmienie projektowanego art. 15 ust. 2a ustawy o zbiorowym zapiętrzeniu w wodę (...), który pozbawia inwestorów budujących przyłącza z własnych środków prawa do dochodzenia roszczeń z tego tytułu, których adresatem byłoby przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne. Oceniając ten przepis należy na marginesie zauważyć, że nie jest jasne czy dotyczy on również tych odcinków przyłącza, które po przyłączeniu się kolejnego odbiorcy stałyby się odcinkiem sieci (ponieważ zaczęłyby służyć więcej niż jednemu odbiorcy – dotychczasowemu właścicielowi przyłącza oraz nowemu odbiorcy), czy jedynie odcinków stanowiących w danej chwili przyłącze.

Doprecyzowanie definicji przyłącza kanalizacyjnego w opinii Ministerstwa powinno zmierzać w kierunku wskazanym przez uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 13 września 2007 r. (sygn. III CZP 79/07), w której stwierdzono, że „odcinek przewodu kanalizacyjnego łączący wewnętrzną instalację kanalizacyjną w nieruchomości tego odbiorcy z istniejącą siecią kanalizacyjną stanowi w części leżącej poza granicą jego

nieruchomości gruntowej urządzenie kanalizacyjne". W orzeczeniu tym Sąd Najwyższy wyznaczył wyraźną granicę dla przyłączy wskazując, że jest nią granica nieruchomości gruntowej, poza którą odbiorca usług nie jest podmiotem zobowiązany do ponoszenia kosztów budowy przewodu, tym samym ten odcinek przewodu nie jest przyłączem w rozumieniu ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków.

Warto w tym miejscu zwrócić uwagę, iż do dnia wejścia w życie ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę (...), każdorazowo zmieniające się na przestrzeni lat przepisy oparte były na jednolitym założeniu, że odcinek przewodu kanalizacyjnego między granicą nieruchomości (ewentualnie studzienką na nieruchomości) a siecią główną pozostawał w zarządzie przedsiębiorstw wodociągowych (był przez przedsiębiorstwa budowany i utrzymywany).

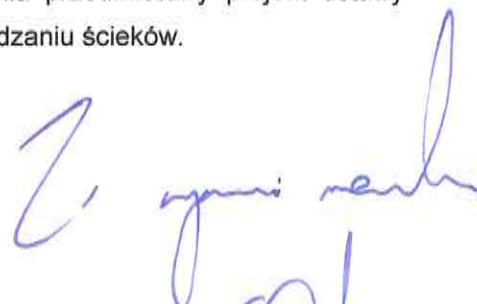
Niezależnie od wyżej wymienionych argumentów warto dodać, iż skoro skutkiem zaproponowanej zmiany definicji przyłącza kanalizacyjnego będzie obciążenie kosztami budowy nowych inwestycji osób, które będą z nich bezpośrednio korzystały, to w konsekwencji może przyczynić się to do ograniczenia zjawiska nadmiernego rozszerzania się i rozluźniania zabudowy miast (konieczność pokrycia kosztów budowy długiego przyłącza skutecznie zniechęci do osiedlania się na nieruchomościach odległych od istniejącej sieci kanalizacyjnej).

W odniesieniu do propozycji zmiany art. 27 ust. 5 ustawy, polegającej na określeniu ilości odprowadzanych ścieków na podstawie ilości wody dostarczonej przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne należy zauważyć, że ścieki mogą być odprowadzane do kanalizacji również wtedy, gdy woda pobierana jest z własnego źródła odbiorcy usług, zatem zaproponowana zmiana byłaby niekorzystna dla przedsiębiorstwa, pozbawiając go należności za świadczoną usługę.

Pozostałe zmiany zaproponowane w przedłożonym projekcie ustawy mają charakter porządkujący, są konsekwencją zmiany definicji przyłącza lub stanowią dostosowanie przepisów do orzecznictwa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

Z uwagi na zmiany dot. umów, wystąpiliśmy do UOKiK z prośbą o zajęcie stanowiska w zakresie jego właściwości, tj. ochrony konsumentów. Stanowisko UOKiK prześlemy niezwłocznie po jego otrzymaniu.

Mając na uwadze przedstawione uwagi, Ministerstwo negatywnie ocenia przedmiotowy projekt ustawy o zmianie ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków.

z up. MINISTER
Pawel Orłowski
Podsekretarz Stanu